

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 01 – 318/4
Podgorica, 14.04.2022. godine

Na osnovu čl. 14 Zakona o elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i čl. 126 stav 3 i 4 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), rješavajući po žalbi NVO „Media Centar“ iz Podgorice (zavedena kod Agencije za elektronske medije pod br. 01-318/3 od 05.04.2022. godine), Savjet Agencije za elektronske medije na sjednici održanoj 14.04.2022. godine, donio je

RJEŠENJE

1. **Odbija se, kao neosnovana, žalba NVO „Media Centar“ iz Podgorice**, podnesena protiv Rješenja Agencije za elektronske medije br. 02-318/2 od 21.03.2022. godine.
2. Ovo rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org
3. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Rješenjem Agencije za elektronske medije br. 02-318/2 od 21.03.2022. godine, odbijen je, kao neosnovan, prigovor NVO „Media Centar“ iz Podgorice, na rad privrednog društva „Nova M“ d.o.o. iz Podgorice (u daljem tekstu: emiter), emitera opšteg televizijskog programa „TV Nova M“, a povodom priloga u okviru programskog sadržaja „Centralni dnevnik“, koji je emitovan dana 15. februara 2022. godine, u terminu od 18:00:03 do 18:40:24 sati (40 minuta 21 sekunda). Osporenim rješenjem je utvrđeno da emiter nije prekršio čl. 38 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 35/11, 07/16 i 8/19, u daljem tekstu: „Pravilnik“).

NVO „Media Centar“ je blagovremeno uložila žalbu Savjetu Agencije za elektronske medije (u daljem tekstu: „Savjet Agencije“) protiv navedenog prvostepenog rješenja (zavedena kod Agencije za elektronske medije pod br. 01-318/3 od 05.04.2022. godine), jer Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“), po mišljenju podnosioca žalbe, „nije pravilno utvrdila činjenično stanje i tumačila Zakon o elektronskim medijima i Pravilnik o programskim standardima u elektronskim medijima“.

Kako se u žalbi ističe, „u rješenju direktora AEM-a se uopšte ne opovrgava na valjan način osnov prigovora Media centra tj. kršenje člana 38 Pravilnika“, već se „pokušava posredno osporiti povreda člana 38 Pravilnika pozivanjem na član 39 Zakona o medijima“. Podnosilac žalbe je stava da je tumačenje člana 39 stav 2 Zakona o medijima od strane Agencije pogrešno i da dovodi do toga da se „u informativnoj emisiji svaka vijest, informacija, prilog, može najavljivati sa uvredljivim nadimcima javnih ličnosti“, što upravo član 38 Pravilnika zabranjuje.

Žalbom se ukazuje i na član 7 Pravilnika, pa se u tom smislu naglašava da „najava priloga o dodjeli ordena funkcioneru DF-a u kojoj se koristi uvredljiv jezik (nadimak Milana Kneževića) ukazuje da novinar/urednik nije poštovao ovaj član Pravilnika jer svojom najavom i podrugljivim jezikom ne doprinosi nepristrasnom informisanju javnosti“, te da „AEM zanemaruje posljedice svoje odluke a koje mogu nastupiti jer se izbjegava primjena člana 38 Pravilnika... u perspektivi će se svi komercijalni (a moguće i javni) mediji u zavisnosti od svoje političke-orijentacije, koristiti nadimcima javnih funkcionera... Takva situacija sigurno neće doprinijeti kvalitetnijem javnom informisanju“.

Na kraju, žalilac predlaže „Savjetu AEM da preinači odluku direktora AEM i prihvati prigovore Media centra“.

Na sjednici održanoj 14.04.2022. godine, Savjet Agencije je razmotrio predmetnu žalbu i tom prilikom ostvario uvid u sljedeće spise predmeta:

- Prigovor NVO „Media Centar“ (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-318 od 07.03.2022. godine);
- Nalaz Sektora za monitoring (akt br. 02-318/1 od 09.03.2022. godine);
- Rješenje direktora Agencije po prigovoru (akt br. 02-318/2 od 21.03.2022. godine);
- Žalbu NVO „Media Centar“ na Rješenje direktora Agencije (zavedena pod br. 02-318/3 od 05.04.2022. godine).

Razmatrajući osnovanost žalbenih navoda, a na osnovu informacija i navoda sadržanih u spisima predmeta, Savjet Agencije je konstatovao sljedeće:

- 1) Dana 7. februara 2022. godine, NVO „Media Centar“ iz Podgorice dostavila je Agenciji prigovor na rad emitera u kojem se navodi da je „u emisiji *‘Centralni dnevnik’ televizije ‘Nova M’, emitovanoj 15. februara 2022. godine, došlo... do kršenja člana 38 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima, koji obavezuje emitere da su ... vode računa o jeziku koji se koristi u javnoj sferi, o njegovoj etičkoj i političkoj korektnosti, ali i o gramatičkoj ispravnosti*“.

Prema navodima iz prigovora, „u uvodnom dijelu emisije, u kojoj se glavne vijesti i priče iz sadržaja najavljuju glasom, videom i slovima (naslovi), najavljen je izvještaj o svečanosti povodom Dana državnosti Srbije na kojoj je predsjednik Srbije Aleksandar Vučić uručio orden Milanu Kneževiću, jednom od lidera političkog saveza Demokratski front i poslaniku u Skupštini Crne Gore“. U prigovoru se ukazuje da je „naslov kojim je najavljen ovaj izvještaj glasio: *‘Orden za ‘Pipuna’*“, pri čemu je, umjesto imena odlikovanog političara, iskorišćen nadimak *‘Pipun’*, čija pejorativnost je naglašena stavljanjem znakova navoda“, a da „karakter televizijskog programa i kontekst događaja o kome se izvještava nijesu ni na koji način davali povoda za korišćenje nadimka koji koriste politički neistomišljenici političara Kneževića, pa je ovdje riječ o neetičnom ponašanju i političkoj nekorektnosti urednika emisije“.

- 2) Postupajući po osnovu navoda iz prigovora, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimke emitovanog programa i sačinio nalaz dana 09.03.2022. godine (akt broj 02-318/1 od 09.03.2022. godine).
- 3) Nalazom je konstatovano da je u presjeku (najavi) najvažnijih tema, i na početku i na kraju emisije, prikazana grafika sljedeće sadržine: *„Orden za Pipuna“*. U pitanju je najava za prilog koji je emitovan povodom odlikovanja poslanika Skupštine Crne Gore, Milana Kneževića, Ordenom srpske zastave prvog stepena za, kako je navedeno, naročite zasluge u razvijanju i učvršćivanju saradnje i prijateljskih odnosa između Republike Srbije i Crne Gore. Tokom trajanja samog priloga, koji je emitovan u terminu od 18:09:31 do 18:10:50 sati (1 minut 19 sekundi), navedena grafika nije prikazana.
- 4) Članom 7 st. 1 al. b) Pravilnika propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih vrijednosti, institucija i pluralizma ideja.
- 5) Članom 17 st. 3 Pravilnika je propisano da su elektronski mediji dužni da izbjegavaju korišćenje uvredljivih termina koji bi se mogli povezati sa određenom društvenom grupom.
- 6) Član 38 stav 1 Pravilnika predviđa da su emitere dužni da vode računa o jeziku koji se koristi u javnoj sferi, o njegovoj etičkoj i političkoj korektnosti, ali i o gramatičkoj ispravnosti.
- 7) U prvostepenom rješenju se opravdano konstatuje da je, sagledavajući cjelinu informativne emisije, događaj o kojem je riječ u prilogu istinito i objektivno predložen. Upotreba nadimka nije presudna za ocjenu političke korektnosti informacije (priloga), pri čemu g. Knežević kao javna ličnost i poslanik u Skupštini Crne Gore svakako mora pokazati veći stepen tolerancije kada je u pitanju medijsko izvještavanje o njemu.
- 8) Delikatnost uređivačkog posla i rada samih novinara sastoji se u tome što je njihov rad uvijek pred sudom javnosti, zbog čega moraju imati u vidu vrijednosti od kojih se ne može odstupati. Međutim, prilikom ocjene njihovog rada mora se imati u vidu šira slika, pa sagledavajući cjelinu priloga odnosno predstavljanja teme izvještaja (dodjela ordena), te uvažavajući činjenicu da g. Knežević u javnom govoru takođe koristi ovaj nadimak, zaključuje se da se ovaj prilog ne može smatrati nekorektnim.

- 9) Uvažavajući slobodu izražavanja emitera, korišćenje nadimka političara u grafici kojom se najavljuje tema o kojoj će biti riječi u informativnom programu, treba posmatrati u okviru slobode emitera da slobodno odabira vizuelne ili tekstualne ilustracije. Predmetna uređivačka intervencija može se posmatrati kao neprimjerena za informativni program, ali se ne može reći da je zbog nje tema priloga predstavljena na nepristrasan ili neobjektivan način. Savjet Agencije ne podržava takav način izražavanja, ali smatra da je u granicama dozvoljene slobode izražavanja emitera.
- 10) Način i format najava priloga je pitanje profesionalne etike, a njom treba da se bave sami mediji i medijski poslenici, a ne državni organi. Poštovanje profesionalnih pravila i načela od strane medija nije stvar koju treba da regulišu državni organi, budući da bi to predstavljalo veliku opasnost za slobodu izražavanja i uređivačku nezavisnost i samostalnost.
- 11) Etička i politička korektnost, u smislu člana 38 Pravilnika, prije svega se odnose na promociju ljudskih prava, univerzalne vrijednosti i tretman marginalizovanih i ranjivih grupa u medijima, ne na svakog pojedinog političara. Imajući u vidu da je emiter izvještavao o dodjeljivanju ordena g.Kneževiću ne može se govoriti ni o pristrasnom izvještavanju, naročito jer je nadimak korišten samo u grafici najave i objave informativne emisije, dok se u samom prilogu ne pominje.
- 12) Podnosilac žalbe nije iznio nove dokazne predloge ili činjenice kojim bi se potvrdila osnovanost podnesene žalbe, odnosno koje bi ukazivale da Agencija nije, prilikom donošenja prvostepenog Rješenja, potpuno i pravilno utvrdila sve činjenice i okolnosti koje su od značaja za donošenje Rješenja.

Savjet Agencije je utvrdio da je postupak koji je prethodio prvostepenom Rješenju pravilno i zakonito sproveden i da je Rješenje pravilno i na zakonu zasnovano, a žalba neosnovana.

Saglasno navedenom, Savjet Agencije je odlučio kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo rješenje će biti objavljeno na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

PRAVNA POUKA

Ovo rješenje je konačno i protiv njega se može pokrenuti spor pred Upravnim sudom Crne Gore.

**Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije**

dr Branko Bošković

Dostavljeno:

- NVO „Media Centar“
- „Nova M“ d.o.o.
- Direktor Agencije za elektronske medije
- Arhiva